

Tolas ni Santiago

(St. James)

Introduction

No tolas aya ni Santiago am kakpehan no nanawo a mangay do atavo a kamanganakan no Dios do atavo a parte no mondo aya. Aro sa o praktikal a nanawo dia a pinalitrato do masimple a ekperiensia a nia sa so tomoroh so konseho do kaparin kano dadakay no asa ka Cristiano.

Malir dia o nanawo a komapet do kaynakman kano kapakasiasi, no tentaciones, mapia a dadakay, saray as kano kapamarin so mapia, no rida no tawo, no kapaysosobna, kapamato, kapanhosga, kasolivan, pasinsia, kapachahoahok as kano kadwan pa sa a praktikal a nanawo.

Malir pa dia o kaoyod na maimportante no mapia a parinyen a pachirayayen do saray do kawnot do viay no asa ka Cristiano.

Outline

Introduction *1:1*

Saray kano kasolivan *1:2-8*

No kapakasiasi kano kaynakem *1:9-11*

Tentasion kano pandidiwan do viay *1:12-18*

No kapanngay kano kaparin sia *1:19-27*

Patanggal do kapangatatarek *2:1-13*

Saray kano mapia a pariparinyen *2:14-26*

No Cristiano kano rida na *3:1-18*

No Cristiano kano mondo aya *4:1-5:6*

Matatarek a nanawo *5:7-20*

---

1 ¹Si Santiago ako a asa ka pachirawatan no Dios as kano Apo taya a si Jesu Cristo a tayto a maytolas dinio atavo a kakakteh a tayto a maychawpit a yapo do Israel. Kapiyan kamo pa no Dios.

No promisa no Dios dira do mangahes sia so kasolivan

²Kakakteh, pachisobnan nioava asna ichasoyot nio a rawaten o mawara dinio a matatarek a pakasisian, ³ta ari nio mapanmo ta no akma saya sia a payparahanan ta a hawahawayan diaten am nia sa o mapayvadiw diaten a mahni so saray kano rakoh so agwanta a diabdibdis. ⁴Dawa mayagwanta kamo tapian maypaypangay o kapaypahni no saray nio as kabo dana no kaparoan nio do atavo a parinyen nio.

⁵An sino dinio o mahoho a maypangay pa so kapanmoan so mayanong as kano kasolivan a yapo do Dios am mangdaw do Dios a iya so mahanda as di mapasadisadit sia o katoroh na dira do atavo a mangahes sia.

⁶Amna machahoahok o mangdaw aya a rakoh so kasaray no Dios a di maykamadamadanan takwan no maykamadamadanan aya tawo am akmay abkas a tod a machonot do salawsaw a dia todin so pangwanan. ⁷As no akmaya sia so kaparin a tawo am mayanong ava a ompanaya so kayan no marawat na a yapo do Apo taya, ⁸ta no maychaychadadwa so pangtoktoan am arava o matodin a plano na do atavo a parinyen na.

No kapanmohen no makasiasi kano maynakem

⁹Pachisnek nava no asa ka kakteh ta o kapakasiasi na do tana aya takwan do salapan no Apo taya am tayto sia mapresioso kano rakoh so sinmo. ¹⁰As no kakteh a mian so kaynakman do tana aya am mayanong o kapakasoyot na kano kapayagwanta na an maypakasiasi sia a makayamot do kawnot na do Dios do kapanmo na sia o kaakma nay savosavong no kaynakman do tana aya a sivog a makalo a mararayaw, ¹¹ta an mawara o kohat no araw am makolay as kawlal no savosavong aya as kararayaw dana no avid na. Nia o mismo a kaparin no maynakem aya tawo a fermi a komita so kapaypaynakem na.

No nanawo a komapet do pakayapoan no gatos

¹²Mapalak sa do karakoh anti no marawat da a kasoyosoyotan no atavo a nakapayagwanta do pakasisian a mavidin a omonot do Dios, ta an katayoka na nia am makarawat sa so korona no viay a abo so pandan a nia so promisa no Dios do atavo a maddaw nia.

¹³Mayanong ava do asa ka tawo a nasday do gatos o kapagatos na so Dios, takwan manentasion ava o Dios kano katentasionan ava sia. ¹⁴Asna no tawo am katentasionan a makayamot do kawnot na do marahet a ichakey no mismo na karakohan, ¹⁵ta an mavidin a onotan o ichakey aya no karakohan am mayresolta do gatos as no gatos aya am nia o pakayapoan no kastigo a abo so pandan.

¹⁶Dawa ichaddaw a kakakteh, maychawaw kamoava do akmaya sia ta entero am mapawnot ava o Dios do pakagatosan. ¹⁷No atavo a

mapia kano mayanong am marawat a yapo do Dios a iya so minamaog so atavo a mian do tohos as pakayapoan no seh dang. Iya o Dios aya a diabdibdis. ¹⁸As do inolay kano mato a plano na am pinayvadiw na yaten a kamanganakan na do nakapanganohed ta do kakawyoran aya tapian yaten o mabenek a napidi a tawotawo na.

No kadngey so Chirin no Dios kano kaparin sia

¹⁹Ichaddaw a kakakteh, mayanong o kasolib nio a manngey, kapakapatak nio atavo do ichichirin nio as kapakatanoy nio, ²⁰ta no lotod no tawo am mayresolta ava do kapamarin na so ipakamia no Dios. ²¹Dawa machivawa kamo do atavo a pakagatosan kano matatarek a marahet as kapamahbo nio so karakohan nio a omonot do narawat nioaya a kakawyoran a nia so rakoh so ipakapamarin a tomoroh dinio so kalibrian.

²²Tod kamoava manngey asna onotan nio o kakawyoran aya a nadngey nio ta akma nioy lokohen o karakohan nio an di nio onotan o mapanmo nio a mayanong, ²³ta no akma sia so kaparin am akmay asa ka tawo a nakavoya so kaparin na do ispiho, ²⁴as katod na ngaroan a dia komtokto no kapaypapia na so katitiban na. ²⁵Asna no tawo a machinanawo kano fermi a omnakenakem sia a onotan o Chirin aya no Dios a nia so somnivot a makatoroh so kalibrian am rakoh o kasoyosoyotan na.

²⁶An sino o omahahaw so kapia na do salapan no Dios asna di na mapenpen o rida na a makachirichirin so marahet am naychawaw sia as kabo no sinmo no vata nawri a kadiodiosen na. ²⁷Ta no sivog a omonot do Dios Ama am no machivawa do marahet kano atavo a di mayanong do mondo aya as kapavoya na no rakoh a kasisien do kasidong na sira so makasiasi a nasbang kano bida.

No nanawo a komapet do kapangatatarek so tawo

2 ¹Kakakteh, makayamot do katayto ta na omonot do mato aya a Apo ta a si Jesu Cristo am mayanong ava o kapangatatarek ta so tawo. ²An mavayavayat kamo as mian o asa ka maynakem a bisita nio a mabihis as mangonay so vohawan a gadang as kano asa ka makasiasi a marahet so onayen, ³as an nawri o kapiahen nio a sikasohen o mabihis aya do kavata nio sia, “Mangay ka dia a maydisna,” as kavata nio sia do makasiasi aya o, “Tomnek ka daw anmana maydisna ka do kagtin aya,” ⁴am ara kamo paroava maypidi so tawo do tanyan nio a kakeyan nia?

⁵Iktokto nio pa kono a ichaddaw a kakakteh, ta sira o makasiasi do mondo aya o pinidi saya no Dios a parawatan so kaynakman do paypatolan na a nia so nipromisa na dira do masaray nia as kano maddaw nia. ⁶Asna katayto nio a mapakadekey sira so makasiasi saya, as kano ara nio paroava mapanmo o kasira no maynakem saya no

maysarasaray dinio kano mapakasiasi dinio? ⁷As masanib paroava o kasira no maynakem no mapakamahbo so oyod aya a mato a Apo ta?

⁸Oyod ta sivog a mapia an onotan nio o oyod aya mato a pidipidit a makavata sia, “Ichaddaw mo o kapayengay mo a akma so kaddaw mo no mismo a karakohan mo,” ⁹amna an ipaypidi nio o pamarinyan nio so mapia am ara nio paroava pasadahen o sivog a ichakey na vatahen no akmaya sia pidipidit? ¹⁰As an sino o omahahaw sia o nakawnot na do atavo a pidipidit no Dios as mian o aran asa a pinasada na am machalit dana sia do tawo a napaytavo sia a pasadahen o pidipidit. ¹¹Ta no nakavata aya sia o, “Mangadwan kava,” am iya pa o nanyokoyokod nia o, “Mandiman kava so tawo.” As an abo o sadan mo do manmanma aya pidipidit asna somada ka do ichadadwa naya am sincharan ka na a asa ka napasada so panyokoyokoran no Dios. ¹²Dawa mayanong o kapakapatak ta do atavo a parinyen ta kano pavatahen ta as kafermi ta a mapangay sia do aktokto ta o kapachisalap ta no karakohan ta a hosgan a omononot do nakatolas aya a Chirin no Dios a nia pa so makatoroh diaten so kalibrian. ¹³As mapanmo ta o katoroh no Dios so kastigo do tawo a abo so kasisien do kapayengay na amna no masisien a tawo am arava o kamoamo na no hosga sia.

No kapayrayay no saray kano kaparin sia

¹⁴Kakakteh, ara paro o sinmo no kavata sia no asa ka tawo o kayan no saray na an abo kavoyan sia ya do mapia a parinyen na as kano niaya paro o kaparin no saray a tomoroh so kalibrian no asa ka tawo? ¹⁵Pangayen ta na ta mian dira do kakakteh nio o abo so manawob a kanen kano ayoayob, ¹⁶asna katod nio a pasavatan sira a makavata sia, “Ichasi kamo pa no Dios as katoroh na pa dinio so kanen kano ayoayob,” as kabo no itoroh nio dira a aran dekey am arava o sinmo na nia. ¹⁷Kapanmohen nio ta no tawo a makavata so kayan no saray na as kabo no kavoyan sia ya do pariparinyen na am arava o sinmo kano serbi no vata naya a saray na.

¹⁸Amna tarek a mian o makavata sia o, “Malit ava o kaparin no tawo, ta no kadwan am mian o saray da as no kadwan am no kapamarin da so mapia.” Amna vatahen ko dinio ta arava o somnivog a mian so saray a di mamarin so mapia as machirapa pa daw am no mismo sa mapia a parinyen ko o iproyba ko dia o kasomnivog ko a masaray no Dios. ¹⁹An nawri o ichasaray no asa ka tawo o kapanganohed na do kayan no Dios am manawob ava ya takwan aran sira o demonio am panganohdan da pa ya as kanyeng da omlayin. ²⁰Dawa no tawo a akma sia so panganohdan am rakoh o pinaychawawan na as kadi na makaintindian sia o kabo no sinmo no kavata sia o kayan no saray na an abo o kavoyan sia a mapia a parinyen. ²¹Ta tiban nio pa kono o apoapo

ta si Abraham a iya so sinincharan no Dios a mahosto do salapan na a makayamot do nakapanganohed na do niyokoyokoran nia no Dios do nakalogar na nia isakrifisio o voyvoh naya manganak a si Isaac. ²²Do diaya am navoya o kasomnivog na mian no saray ni Abraham do pinarin nawri a nakapanganohed na do mando sia no Dios, ²³as nakatongtong o nakatolas do Chirin no Dios a akma sia, “Nanganohed si Abraham do Dios as makayamot dia am sinincharan sia a mahosto do salapan no Dios,” as nibnekan pa sia so pinakamia no Dios. ²⁴Dawa tayto matalamad ta no tawo a sincharan no Dios a mahosto do salapan na am no manganohed sia asna voyvoh ava o katod a makavata so kayan no saray na.

²⁵Si Rahab a asa ka malapos a mavakes am mapanmo ta ta sinincharan sia a mahosto do salapan no Dios a makayamot do nakaparin na so mapia do nakaagom na nira no espiya ori no Israel as kapawnot na sira do pakawtapan da. ²⁶As akma so kabo no viay no asa ka karakohan a chinaroan no pahad na am nawri o kaparin no kasaray a abo so sinmo an abo o kavoyan sia do mapia a pariparin.

No nanawo a komapet do rida

3 ¹Kakakteh, lakaman nioava o kaaro nio a mayvadiw a maistros, ta mapanmo nio o karakorakoh no atbayen no mananawo an iya o mian so sadan. ²Arava o tawo a abo so sadan kano kakahan, pero no tawo a makaparin sia a kontroladohen o rida na anmana ichichirin na am maparin a vatahen o kaiya no somnivog a mapia so kaparin a tawo as makapadpedpet so karakohan na. ³Akma ya so kaparin no kabayo a pinangayan so renda a masonong a pangwanen do kakeyan nia. ⁴Aran no oyod sa rarakoh a bapor am maparin sa weswesen no oyod a dekey a agosan do kakeyan nia no piloto a aran mayet o sovohen da. ⁵Nia o mismo a kaparin no rida a aran oyod a dekey a parte no karakohan am oyod a rakoh o mapaparin na. Tiban nio pa kono o kaoyod na dekey no apoy a maparin a mapasitnan so oyod a rakoh a namay do kakayoan. ⁶As no rida aya am akmay apoy as asa ka parte no karakohan ta a mapno no marahet a yapo di Satanas a nia so maparapas so atavo a sentido no tawo as kaoyod na mahara no mapaparin na marahet kano manrarayaw so kapayengay a tawo.

⁷Arava o dia parin a iwamen a vinyay a akma sira so manomanok, sira o omhonos kano matatarek sa vinyay do tana aya kanira no mian do taaw, ⁸amna arava o tawo a makaparin sia a iwamen o rida na. Arava o makapenpen sia ya as akma pa yay binino. ⁹No rida aya am serbien ta do kadaday ta so Apo kano Ama taya do hanyit as kania pa mismo no serbien ta a iyavay so tawo a nia so akmay kaparapas sia o Dios a minamaog sia. ¹⁰Kakakteh, mayanong ava o kayapo na do asa ka vivi no mapia a chirin

as kano marahet a chirin. ¹¹Ta ara paro o asa ka atboran a pakayapoan no marahet kano masdep a danom? ¹²Anmana maparin paro a kakakteh o kasi no mapia a kayo a akma so obas so dia parin a kanen? Imposible ya a akma so kadi na parinyan a panghapan no taaw so danom a maynom.

No somnivog a mapia a kasolivan

¹³An sino dinio o omahahaw so karakoh no kasolivan na kano kapakaintindi na am ipavoya na nia do viay na a asa ka ehemplo do kasolib na a mapamahbo so karakohan. ¹⁴Asna an ara sa dinio o maynanahten kano madaay am mayanong o kadi da machiraran a mapia, ta nia o mismo a machisobna do somnivog a mapia. ¹⁵As an nia o kapanmoan sia no asa ka tawo o mapia am naychawaw sia ta niaya ava o somnivog a kasolivan a yapo do hanyit asna yapo ya dira do demonio kan do makagatogatosen as marahet a pangtoktoan no tawo do mondo aya. ¹⁶Ta do aran dino a yanan no inanahet kano kapamato so karakohan am fermi a mian o paysosobnan kano matatarek a mararahet a parinyen. ¹⁷Pero no kasolivan a yapo do Dios am mapawnot so tawo do kanamonamoan as kan do mapia a anod. No tawo a mian so akmaya sia kasolivan am matanoy as kasolib na omsinchad do anohed kano rason no kadwan, masisien as nawri so chitahen o mapia. Mangatatarek ava as kano toman ava. ¹⁸As no sinmo no kachita sia no asa ka tawo o kapia no anod kano kapaychakasa am no kapichapian.

No nanawo a komapet do kawnot do Dios kano kaddaw no mondo aya

4 ¹Ango pa do vata nio o pakayapoan no kapaychokontra kano kapaysosobna nio an dia no aktokto nioaya a mapno no mararahet kano kahoho nio a mapanma so karakohan nio. ²Maylalakam kamo as kapayagom nio tapian makapaydira kamo. Mandiman kamo as kapachilalaban nio amna alit pa no kabo no mahap nio a makayamat do kadi nio mangahesan do Dios. ³As an mian o kapangahes nio am marawat nioava o inahes nioaya takwan marahet o mian do aktokto nio, ta do marahet sa a ichakey no karakohan nio o plano nio a serbian sia. ⁴Akma kamo paroava so mavakes a mangadwan a nawri so pachichasan o kontra sa no kakovot na? Kapanmohen nio ta no kawnot do pagostoan do mondo aya am machikontra do Dios as an sino o omonot do pagostoan do mondo aya am nayvadiw a kalaban no Dios, ⁵as pakadekeyen nio paro o inmonmoan no Chirin no Dios do nakavata na sia o, “Vadawen no narawat taya a Espirito o kayan no ichaddaw ta kadwan an dia voken a no Dios?”^a ⁶Oyod ya amna tod nava yaten a vadawen no Espirito, ta tomoroh pa o

^a 4:5 Asa ya a inmonmoan na. Masadit ya a peseken takwan mian pa o kadwan a kaparinyan a mapawdi sia ya.

Dios so rakorakoh a sidong kano ayet diaten, dawa vatahen no nakatolas, “Sobnahen no Dios o mapamato so karakohan na asna torohan na sa so sidong kano kasisien o mapamahbo so karakohan da.” ⁷Dawa mapamahbo kamo a tomoroh so anohed do Dios a maynolay dinio as kasobna kano kalaban nio si Satanas tapian paypawawan naynio. ⁸Maypasngen kamo do Dios tapian maypasngen dinio. Tadichokoran nio na o pakagatogatosan nioaya kano kapaychaychadadwa paya no payserbian nio. ⁹Askaskaren nio o karakohan nio as kapanehseh nio. Paydamnayen nioava o aktokto nio asna no kapayvavakel kano kamo nio a makayamot do gatogatos nio, ¹⁰as kapamahbo nio a maykonfisal do Apo taya tapian pamatohen naynio.

No nanawo a komapet do kapanhosga so kadwan

¹¹Pabhesen nio na a kakakteh o kapakachirichirin nio so maparahet so kadwan dinio. Ta an sino o omparo so kaktehan na am pakamahbohen na o panyokoyokoran aya do kaiya no mamsek nia o kaparin no asa ka tawo a nia so anongen no sivog a hoyis. ¹²As kapanmohen nio ta asa o napagtin aya so panyokoyokoran a iya pa so somnivog aya a Hoyis a mian so anohed a mapavolaw kano mangastigo. Dawa arava o anohed nio a omhosga do kapayengay nio.

No nanawo a komapet do kapamahbo

¹³Adngeyen nio pa yaken, inio a tayto a makavata sia o, “Sicharaw anmana do andelak am mangay kami anti do asa ka kavahayan so asa ka kawan a maynegosio so karakohan no ganansia namen.” ¹⁴Amna ara paro kapararanian nio so atavo do andelak nio? Kanakmen nio ta no viay nio am akmay apon a oyod a maynyed so tiempo as kabo narana. ¹⁵No mayanong an mayplano kamo am vatahen nio o, “An mian do inolay no Dios as alialit namen pa am nawri as kanaw o parinyen namen,” ¹⁶amna niaya ava o kaparin nio ta pamatohen nio o karakohan nio do kadi nio a nakman so piahen dinio no Dios a nia so di mayanong. ¹⁷Kapanmohen nio ta an sino o di marin so mapanmo na a mayanong na parinyen am makagatos.

No kapanmohen no maynakem

5 ¹Inio a maynakem am adngeyen nio pa kono o vatahen koaya dinio. Mangsah kamo as katanyitanyis nio ta ito mawara dinio o kastigo kano pakasisian nio. ²Mabo anti o sinmo no kaynakman nioaya as kamid da no maavid saya lamit nio. ³No kaynakman nio am tayto a omrachi kano mabo dana so serbi as no rachi daya anti o mismo a testigo a laban dinio as akmay apoy a omrarayaw dinio. As dawa no mismo nioaya pinayrayras am kaynakman ava ta kastigo dinio do panawdian sia no araw. ⁴Tiban nio pa kono ta tayto na mavoya no Dios o di aya

nachinaho a nakapaga nio dira do inahap nio sa a maytrabaho do takey nio as no reklamo kano tanyis da am tayto a nadngey no makapamarin aya a Dios. ⁵Fermi a no pagostoan kano paydamnayan nio so karakohan nio o chitahen nio amna ara nio paroava mapanmo o katayto nio akmay mapaytavatava so manam a ipawlok? ⁶Tayto kamo maysarasaray as kapadiman nio nira no makasiasi a abo so gatos a sira so abo so mapaparin a mapabhes dinio.

No nanawo a komapet do kapaydasalkano kapakarakoh so pasinsia

⁷Kakakteh, makarakoh kamo so pasinsia a manda do kapayvidi no Apo taya, ta tiban nio pa kono o asa ka maytaketakey a rakoh so pasinsia a ompanapanaya so timoy a omdilig so mohamoha naya a manda do kapanyani na. ⁸Dawa mayanong a kakakteh o kapaypasinsia nio as kadi nio a madispresioan takwan no kapayvidi no Apo taya am mahay pava.

⁹Paradinyan nioava so marahet o kadwan dinio a kakakteh, ta tarek a inio o mian so rahet as logar a makarawat so hosga. Ta no Manhosga aya am masngen dana, ta tayto dana akmay maytetnek do pantaw. ¹⁰Hapen ta sa a ehemplo o profeta sa no Apo taya a oyod a napia so kapaypasinsia do pinakasisian da. ¹¹Naknakmen nio pa kono ta sira o rakoh aya so pasinsia o sincharan ta so mapia kano mapalak. Nadngey nio na sigoro o komapet di Job a iya so narakoh so pasinsia a mayagwanta a nia so oyod na chinapia no nivaheh sia no Dios do tawtawsan no viay na do tana aya, dawa mavoya ta dia ta no Apo taya am rakoh o kasisien kano addaw na.

¹²Manam kano atavo am vatahen ko pa o kadi na mayanongan no kaserbi nio sia kakeakey o ngaran no Dios an mayavay kamo. Vatahen nioava o, “Gatos ko do Dios,” anmana no kadwan sa a akma sia asna tod nio na vatahen o Oon anmana Omba tapian abo o payrahtan kano pakagatosan nio.

¹³An ara sa dinio o mian do pandidiwan am mayanong sa a machahoahok as an ara sa o mian so ichasoyot am mayanong sa mamahemahes kano omdaday so Dios. ¹⁴An ara dinio o mian so ganit am ipatawag na sira o adngedngeyen nio sa do timban^b a machahoahok nia as kano mapangay so haneng sia. Parinyen nio ya do ngaran no Apo taya, ¹⁵ta no dasal da no masaray no Dios am ichatova no maganit aya takwan no Apo taya o omtovatova sia as kapakabo na do gatos na. ¹⁶Dawa ikonfisal nio o gatos nio do kadwan dinio as kapachahoahok nio no kadwan dinio tapian matova kamo do aran ango a ganit nio. As kanakmen nio ta no dasal no asa ka tawo a mapia so kawnot do Apo taya am rakoh o sinmo na. ¹⁷Ta tiban nio pa kono si profeta Elias a aran kapalit ta a mian so kakahan am do nakapawiyod na sia o

^b 5:14 Do Griego: presbitero.

kapachipangdaw na nia o kadi na timoyan am nanyeng a dia timoy do sinahad no tatdo kan kara a ka kawan, ¹⁸as do kwanasaw am minirwa a machahoahok do katimoy narana am nanyeng a mirwa a matimotimoy as kapakasi darana no mohamoha.

¹⁹Kakakteh, an mian o asa dinio a masday do pakagatosan am oyod a mapia an mian pa o makapayvidi so aktokto na a mirwa a omonot do Dios. ²⁰Kapanmohen nio ta no makapawnot aya so tawo a mayvidi do Dios am tayto a nakapanlibri so asa ka tawo do kastigo no Dios as no nadpon a gatos am kapakaboan.